

Sådan bliver man frøavler til DLF

Per Raab Hansen,
Frøavlskonsulent Syd-,
Midt- og Østsjælland

Birthe Kjærsgaard
Avlschef
Østdanmark

En inkarneret og dygtig frøavler. Sådan kan man godt karakterisere Poul Skov Nielsen, der har dyrket frø til DLF i 40 år. Nu er en ny generation på vej, og et godt samarbejde mellem de unge og de erfarne kræfter katalyserer en god videregivelse af den store viden, der er opsamlet omkring frøavl

Da Poul Skov Nielsens far døde i 1976, var der samtidig mulighed for at forpagte nabogården. Derfor valgte Poul og hustruen Hanne at overtage fødehjemmet Søndervang, en bedrift på 42 ha og en god start for en ung landmand.

"Set i bakspejlet var det heldigt, at jeg først etablerede mig i 1977," fortæller Poul.

"Bare nogle få år tidligere blev der optaget mange inkonvertible lån af unge landmænd med en rente på 20 pct. eller mere. Lån der endte med at slå mange landmænd af pinden. Historien har vist, at kombinationen af 30-årige og kortfristede realkredit lån er at foretrække. Det vigtigste er, at man selv har friheden til at bestemme, og at man ikke har låst sig fast," mener han.

Poul og Hanne er i dag stadig bosat på Søndervang, og bedriftens jorder ligger godt arrangeret ved Sallerup mellem Vordingborg og Næstved. Kystklimaet er ideelt til frøavl, vækstsæsonen starter tidligt og afgrøderne er tidligt modne. Jorden er en god og behagelig muldjord, der egner sig godt til mange forskellige frøafgrøder.

"Inspirationen fra den unge generation holder mig i gang, og jeg vil også gerne være med til at give mine erfaringer videre til kommende generationer"

Historie

Poul Skov Nielsen har stolte familietraditioner i DLF. Hans mormors bror, Frede Jensen fra Møn, var med til at grundlægge DLF i 1906. De første to år som næstformand, og derefter som ansat og direktør indtil 1915. Siden da har familien dyrket frø, og Poul tegnede sine første frøavlskontrakter med hvidkløver og engrapgræs til DLF i 1977. I 1992 blev han valgt ind i DLFs bestyrelse, en post han bestred i 16 år.

"Det var en spændende og lærerig periode med store strategiske beslutninger, som eksempelvis opkøbet af Cebeco Seeds i 2003 og Advanta Seeds i 2006. Noget jeg altid har beundret i DLF er det kæmpestore engagement hele vejen igennem virksomheden fra frøavlere til medarbejdere og ledelse", fortæller Poul.

Unge mennesker giver inspiration

For Poul har det altid været en gevinst at have en elev ansat.

"Inspirationen fra den unge generation holder mig i gang, og jeg vil også gerne være med til at give mine erfaringer videre til kommende generationer. Jeg var på et tidspunkt nået til, at min næste ansatte skulle være færdiguddannet landmand. Én der selvstændigt kunne tage over, hvis der blev behov for det. Valget faldt på Martin Lyder Andersen, der startede i 2015.

Når man sidder ved køkkenbordet, mærker man hurtigt den gode kemi imellem Martin og Poul. De har den samme tilgang til, hvordan man skal passe sine afgrøder og agere som landmand; nemlig omhyggelighed fra start til slut.

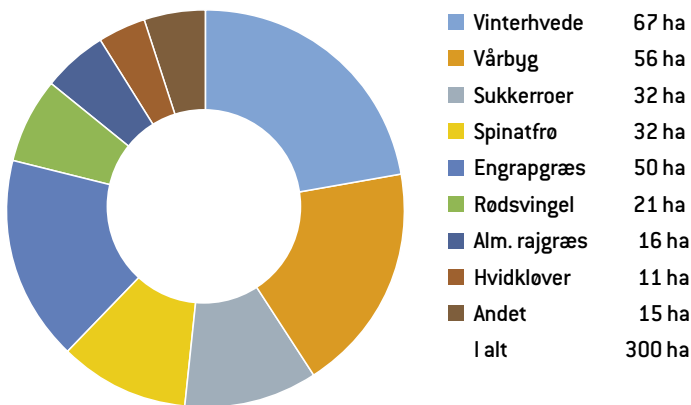
Fra medarbejder til svigersøn og frøavler

I dag er Martin ikke kun en dygtig medarbejder, men også en skattet svigersøn og far til et barnebarn. Martin og Alis, der er Hanne og Pouls datter, ejer nabogården Skovgård I/S, og søsteren Maria ejer sammen med sin mand Mikkel Skov Wegner Nymarksgaard I/S. De tre ejendomme, der drives i et driftsfællesskab, har 300 ha under plov med omkring en tredjedel græs- og kløverfrø. For at Martin kunne komme i gang som frøavler til DLF, var det ham og ikke Poul, der lagde

*En front- og sidemonteret slagle-
klipper, her i rødsvingel Siskin,
er enhver frøavlser drøm.*

*Første afpudsning efter frøhøst
kan gå helt i bund som vi gerne
vil have det*

Figur 1. Afgrødefordeling på driftsfællesskabet

hvidkløver og engrapgræs ud i 2017. Arealerne med frø forblev i samme størrelsesorden som tidligere, men er nu fordelt på kontrakter i Pouls og i Martins navn. Det kan være en model til andre, der gerne vil hjælpe næste generation i gang som frøavlere til DLF.

Maskinparken afspejler interessen for frø

Maskinparken til de tre ejendomme ejes af Poul og bærer præg af meget specialudstyr til frøavl. Maskinkapaciteten er tilpasset, så arbejdet kan udføres med god kvalitet og til tiden. En stor del af maskinerne er af nyere dato og udstyret med den nyeste teknik. Men som det fremgår af maskinlisten, findes også ældre maskiner, som stadig er fuldt funktionsdygtige. Fælles for hele maskinparken er, at den løbende er topvedligeholdet. Efter endt opgave bliver maskinerne rengjort og sat i stand, så de altid er klar til at rykke ud igen. Det er et gennemgående træk i hele driftsfællesskabet, at man i alle led gør sig umage og ikke går på kompromis med noget. De eneste opgaver, som man lejer maskiner ind til, er roeoptagning og skårlægning af rajgræs med selvkørende skårlægger.

Holder rent i hele sædskiftet

Planteavlen drives i to sædskifter. Hvidkløver og engrapgræs er forbeholdt den gode lermuldede jord, og på den mere sandede og sorte jord dyrkes alm. rajgræs. De øvrige afgrøder cirkulerer rundt i begge sædskifter. Raps er fravalgt, da spildraps især i spinat er kostbart og vanskeligt at bekæmpe.

I det hele taget er der meget fokus på ukrudt. Med frøafgrøder på hver tredje mark er en målrettet strategi mod græsukrudt nødvendig. En god pløjning er et af de foretrukne værktøjer mod græsukrudt. Udtjente frømarker får lov at ligge som efterafgrøder, indtil de bliver behandlet med glyphosat og pløjet. Om efteråret bliver der pløjet efter alle afgrøder med undtagelse af spinat, hvor hveden sås efter en harvning. Chansen for en ukrudtsbekæmpelse med glyphosat inden en tidlig efterårspløjning udnyttes, hvor det er muligt. Meget af græsukrudtet spirer frem om efteråret efter en tidlig jordbearbejdning, og om foråret kan ukrudtet fjernes med glyphosat inden såbedsharvning. Alternativt fældes jorden tidligt og ligger et par uger inden såning.

fortsættes næste side ►

Frøet tørres færdigt straks efter høst på et planlager med nedstøbte kanaler og beluftes efterfølgende regelmæssigt. Temperaturen monitoreres elektronisk, så der kan blive reageret øjeblikkeligt, hvis der er behov

Maskinoversigt

Traktorer	John Deere 6215(2017) og JD 6150 (2013)R Autopower + GPS, JD 6900 (1997) GPS
Mejetærsker	JD S690 30' m. GPS og AirReel (2008), JD 615 m. pickup bord (2007)
Læssemaskine	Manitou 728 – 4 teleskoplæsser (1998)
Såmaskiner	Väderstad Rapid 4m m. frøsåningsudstyr(2010), Monosem MS 12rk (2009)
Gødnings- og sprøjteudstyr	Bredal B6 m. LH 5000 (1986), JD 740 i, 4000 l, 24 m (2009)
Afpudsning	Kuhn PBR 305 Pro slagle, frontmonteret (2018), Kuhn PBS 262 slagle, bagmonteret (2018)
Jordbearbejdning	Kverneland PB 100 6-furet Variabel (1998), Väderstad NZA 800 (2010), Kongskilde Vibro – Crop 12rk (1999)
Vogne og vanding	Brimont to stk., OCMIS Scanregn (2017)
Weed-wiper	Håndweedwiper model "Hanne" (Ganske ung)

– fortsat fra side 5

Ideel jordbearbejdning inden udlæg er ikke lovlig

Det ville være en stor fordel at kunne vinterpløje og jævne marken af tidligt om efteråret forud for såning af vårafgrøder med udlæg af frø. Så ville en stor del af ukrudtet i de øverste jordlag spire frem og dermed blive elimineret inden frøudlæg. En logisk, effektiv og enkel metode. Men desværre ikke i tråd med den nuværende lovgivning.

Etablering er alfa og omega

Frøudlægget sker med en Väderstad Rapid Combi såmaskine, der sår vårbyg på 24 cm's rækkeafstand og placerer udlægget mellem kornrækkerne. Dette system bestod svendeprøven efter den tørre sommer i 2018. Alle udlæg overlevede på trods af placeringen på en af de tørreste lokaliteter på Sjælland.

Martin og Poul har justeret såmaskinen til frøsåning, der sår korn med de forreste trakte og frø med de bageste. For at få etableret frø- og kornrækkerne med samme afstand over hele marken er GPS'en justeret med plus/minus en halv rækkeafstand i forhold til kørselsretningen. Der er yderst på såmaskinen monteret et ekstra frøåskær, der så kører i samme spor frem og tilbage. På denne måde bliver frø- og kornrækker etableret fuldstændigt regelmæssigt.

Udstyret er i orden

Med den aktuelle afgrødesammensætning skal man være forberedt til både skårlægning og direkte høst. Som hovedregel skårlægges hvidkløver, engrapgræs og alm. rajgræs mens rødsvingel og spinat høstes direkte.

Skårlægning af kløver og engrapgræs foregår med BCS slåmaskine påmonteret henholdsvis skårruller og skårbrædder. Rajgræs skårlægges med selvkørende skårlægger. Alle skårlagte afgrøder høstes med pick-up bord, og der er enighed om, at denne metode giver bedre råvarekvalitet, mindre spild og en nemmere tørring. Spinat og rødsvingel høstes direkte. Der er investeret i en luftbom til at hjælpe især spinat ind i skærebordet, da den både kan være meget kort og meget spildsom.

"Vi er ikke hellige med vort valg af høstmetode, og vælger hver gang den metode vi finder mest hensigtsmæssig det pågældende år," fortæller Poul. Og Martin supplerer:

"Når vi har udstyret i orden, er beslutningen ikke så svær, som hvis vi skulle ud at leje maskiner og udstyr hver gang. Det vigtige er at vi er klar og træffer de rigtige valg," pointerer han.

"Vi er ikke hellige med vort valg af høstmetode, og vælger hver gang den metode vi finder mest hensigtsmæssig det pågældende år"

Rapid såmaskinen er monteret med sårør på de bageste trakte, så frøet ledes ned i rillen bag såskæret. Frøene lægges på fast bund og trykkes med de standardmonterede pakhjul

Frøavl til DLF Select høj kvalitet

I markplanen indgår høj kvalitetssorter af både rødsvingel og engrapgræs til brug i DLF Select-programmet, hvor kravet er rent frø, der er helt fri for ukrudt. Derfor bliver der med slagleklipperen slået en bræmme rundt om alle marker for at undgå at få inficeret frøvaren med ukrudtsgræsser. I 2018 opfyldte 75 pct. af både rødsvingel- og engrapgræspartierne kvalitetskravene. Med til den historie er Hanne en vigtig spiller. Det var nemlig hende, der brugte adskillige timer med en weedwiper, for at få fjernet de sidste besværlige græsukrudsplanter i frømarkerne. Frø fra forpløjninger og evt. andre forurenede områder høstes, opbevares og leveres separat.

I 2017 ansøgte Poul om en vandingstilladelse. Og allerede det første vandingssår i 2018 havde vandingmaskinen tjent sig ind. Martin Lyder Andersen t.v. og Poul Skov Nielsen t.h.

2. års rødsvingel Siskin marts 2019 med Avnø Fjord i baggrunden. I 2018 opfyldte 75 pct. af frøvaren de høje kvalitetskrav til DLF Select

